

Hoc amor, hoc [mirum] potuit, mortemque Deumque
Misit. En utrumque tibi! Ecce Deus! Ecce cadaver!
[a] Mortuus est nostra infanda ut commissa paret.
Mortuus, ut nostra ablueret peccata cruce;
Ne nos, qui meriti, nos qui peccavimus ipsi 85
Morte immortali, aeterno lucemus & igne.
Flere liber. Pro me extinto, extinctoque latronum
Suppicio; lacrimis saltē exsequalia solvam.
Ergone tu ferro ad palum? Et quis ego, ut morerere
Tu pro me sic?....

[b] Audebo, & dicam: Mente excessisse videris,
Cum nos, cum me adeo ingratum tam perdite amasti,
Prodigus, ut velles divinam effundere vitam,
Et tam ignominiosa, & acerba occumbere morte. 95
Hic erat excessus Solymis complendus amoris,
Quem Moses, quemque Elias in vertice tecum
Mortis, mussabant, mirabanturque viceissim.
Excessit Deus: excessum complevit: amavit
Ad mortem, atque ultra. Spirant hæc vulnera amorem:
Hæret, & attoritum Carmen filet, ac filet orbis: 100
[c] Vos lacrymæ, & gemitus succedite....

SOPOR EXCUSSUS.

Ego dormivi, & soporatus sum, & exsurrexi. Ps. 3. v. 5.

CARMEN XXXVII.

ITe procul gemitus, procul hinc absistite luctus:
Nam sopor ille fuit; non mors. Dormivit, & alte
Sponte soporatus; mox jam surrexit Iesus.

Magda-

[a] Mortuus est pro peccatis nostris. 1. ad Cor. 15. v. 4.

(b) Judæis quidem scandalum, Gentibus autem scilicet. 1. ad Cor. 1. v. 23.

(c) Plangent eum planctu quasi super unigenitum. Zech. 12. v. 10.

Magdala, quid tumulo tu inconsolabilis hæres,
Lugendo, & vix non moreris consumpta dolore? 5
Quidque unguenta paras, interque cadavera demens
(a) Quæris viventem? Nulla hic jam funera. Nullum
Stringere quod possis flendo inter brachia corpus,
Atque aloe, & mixta lacrimis perfundere myrra:
Spargere cui violas possis, & lilia circum, 10
Et moarentem hyacinthum, immortalesque amaranthos.
Huc ades o! Vacuum sine corpore cerne sepulchrum.
Crede oculis tu te ipsa tuis. Quem perdita luges
Tantum, quem tantum suspiras, Magdala, vivit.
Vivit, & ille tuus non est hic Magdala, Iesus. 15
Rupit, si nescis, perrupit vincula mortis,
Ceu posset facilem, placidumque abrumpere somnum.
Nil vigilum excubia, miles nihil oblitus illi,
Nec lapidem immanem superimposuisse sepulchro,
Quem nulli vèctes, posset vis nulla movere. 20
Et poterat solo nuto ille revolvere faxum;
Noluit: intacto juvat illum exire sepulchro,
Integra ut exxit quandam de Virginis alvo.
Olim erat officiis Morti sopor; illa sopori
Fatu se extollens afflens se esse negabat. 25
Quippe recensebat cœbros sine fine triumphos:
Tot populos, urbesque, & regna sepulta ruinis,
Tot, tantos, tamque excelsos, Regesque, Ducesque;
Qui fuerant quondam populorum terror, & Orbis;
Nunc cinis exigui sunt, exiguaeque favilla: 30
Hic Jacet, hoc illis supereft de Regibus unum.
Non ita Rex Regum. Morti concessit, obivit
Ille, sed illius super hæc sunt scripta sepulchro:
[b] Surrexit jam, Non est hic, surrexit Iesus.

Nunc

Maria autem stebat ad monumentum foris plorans. Jo. 20. v. 11.

(a) Quid queritis viventem cum mortuis. Luc. 24. v. 5.

(b) Surrexit, non est hic. Marc. 16. v. 6.

Nunc primum affinis placidoque similius somno 35
 Mors fuit. Illa alios jam designata triumphos;
 Immortalem etiam tandem viceisse canebat.
 Vulnera vulneribus, tanto diffusa triumpho,
 Congessit post mortem etiam, obstruxaque sepulchrum.
 Jamque videbatur sibimet secura triumphi: 40
 Et currus, & equos, atque alernata quadrigas;
 Alta triumphales, nigras superinduit alas,
 Tentabatque superba ipsum confondere cælum,
 Atque ipsi, ut terris, cælo dominarier atrox.
 Vah! Infans! Necis, temeraria, necis 45
 Contra quem sterteri. Necis viciisse volentem
 (a) Sponte tuae vinci. Tua te victoria perdet.
 (b) Tu quoque, Mors, moriere, crucique affixa trophyum
 Augebis. Cælos dum Mors meditatur, & astra;
 (c) De cruce descendit Deus ille ad regna profunda, 50
 Ad manes, Erebusque, potestatque tremendas
 Aerias, quæ devictum, fessumque premebant
 Crudeli imperio, & scleratis legibus Orbem.
 [d] Tunc autem trepidare metu, penitusque repositis
 Abscondi tenebris. Conantibus edere contra 55
 Cum clamore horrendum ululatum; fauibus hastis
 Vox retro, incutus clarmor frustriat hiantes.
 (e) In genu, in vultus pronæ curvantur, adorant
 Omnes Victorem attoniti, totoque profundo
 Contremuerunt cavernæ, gemitumque dedere cavernæ. 60
 At Rex æthereas iterum subiturus ad auras,
 Pal-

- (a) Oblatus est, quia ipse voluit. Isa. 63. v. 7.
 (b) Ero mors tua, o mors. Ois. 13. v. 14. Absorpta est mors
 in victoria. Ubi est mors victoria tua? ad Cor. 15. v. 54. & 56.
 (c) Defendit primum ad inferiores partes terra. Ad Eph. 4.v.9.
 (d) Infernus subter te conturbatus est in occursum adventus tui
 Isa. 14. v. 9.
 (e) Miki flebatur omne genu. Ad Rom. 13. a. 11. Caligatum,
 terrestrium, & inferorum. Ad Philip. 2. v. 10.

Pallidaque imperio effringens, tenebrosaque claustra,
 Et spolia, & tanto dignam Victore reducens
 Prædam, captivas dudum, dudumque gementes
 (e) Exemit vincis animas, ecclæsus verendos 65
 Patrum, laurigerosque choros, piisque agmina Vatum,
 Carmina qui, distante Deo, divina loquuti,
 Venturum cecinerat Orbi. Quin corpora multa
 (b) Sanctorum, in matos cineres, per facia, redacta
 Stare iterum secum jussit, secumque venire, 70
 Confessumque sibi, & pulchros glomerare triumphos.
 Nec mora: quæ nuper cineres; jam plena vigoris,
 Plenaque jam vita, circumdata & undique luce
 Corpora erant. Irgens, vivum de Morte trophyum!
 Mortem ipsam Victor pavitatem, & multa gementem 75
 Ire catenatam ad currum, & post terga revinctam
 Jussit, inque rotas, longa cervice reflexa
 Retorsum, scabros, avidosque inlidere dentes.
 Panduntur portæ: tenebrosa sub axe tonanti
 Congemuit tellus, matutinisque volucrum 80
 Cantibus assurgens Aurora, & roscidus una
 Lucifer Aurora antevolans comitantur eum
 Hinc, atque hinc: liquidum prorumpit in æthera Victor.
 Victor io! Bellator io! Tu vincere solus
 Mortem: tuque Erebæ solus pertempere claustra 85
 (c) Ferrea, & umbrarum æternos contundere vestes.
 Solus tu Assessor, Vindexque es. Tu genus ultus
 Humanum, tu captivis, tu vincula colio
 (d) Eximis, & pigro, & tenebroso carcere vincitos In

- (a) Edixit eos de tenebris, & umbra mortis, & vincula eorum
 disruptis. Pl. 106. v. 15. Expolians principatus, & potesta-
 tes. Ad Coloss. 2. v. 15.
 (b) Multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt.
 Matth. 27. v. 52.
 (c) Contrivit portas æreas, & veles ferreos confregit. Pl. 106. v. 16.
 (d) Tu quoque in sanguine testamenti tui emissis vincis nos de
 lacu. Zach. 9. v. 11.

In diam lucem, in libertatem afferis aliam:
Vicisti; at te vicit Amor. Redivivus ab umbris
Quæ tibi fecit Amor chariflma vulnera servas.
Vulneraque in corde; in manibus, revchisque, tenesque;
Vicit Amor: Victor Mortis nam vietus Amore est.

REX GLORIÆ.

Attolite portas, principes vestras, & elevamini portæ
aternales, & introibis Rex Gloræ. Pl. 23. v. 7.

CARMEN XXXVIII.

IMmortalis erat: dignos jam nactus honores,
Deque triumphata repetitum Morte triumphum
Aeturus Jesus, Rex debebat Olympo.
Et tamen ille moras terris necritque, trahitus,
Tanquam esset mortalis adhuc. Neque tamen amoris,
Nec meminisse piget, pro nobis vulnera, mortem,
Quidquid & infame est unquam, & crudele tulisse.
(a) Sæpe suis coram se silit, seque videndum
(b) Exhibet, & palpanda manu sua vulnera porgit:
Atque manum in latus insinuandi, introque ferendi
(c) In plagas digitos (quanta indulgentia!) Thoma
Quam temere imprudens optarat, facta potestas.
Deinde aliis, peregrini habuit, dubitabitibus ultra
Occurrent; percunctorat: Quæ caussa quietos
Exagit? Quanam sic trifles cura remordet?
Audit narrantes de se, quæ passus iniqua
Nuper erat: fieri, & sic evenisse, necesse

Cuncta

- (a) Per dies quadraginta apparet eis. Act. 1. v. 3.
(b) Videat manus meas, & pedes..... palpare, & videat.
Lnc. 25. v. 39.
(c) Infer digitum tuum hue, & vide manus meas, & offer
manum tuam, & mitte in latus meum. Joz. 20. vers. 27.

HEROICA.

237

Cuncta fuisse ait. Et simulans se longius ire;
Ire videbatur. Retinet, maneatque præcantur,
(a) Coguntque. Agnoscent dum panem frangit utrisque 20
De more; ac lese ex oculis subducit, abitque.
Mentita specie Agricola tibi, Magdala, coram
(b) Adficit, &, Mulier, quid fles? quem queris? Ut ille
Dissimulat percunctorando! Tu perdita lustu,
Amenisque, ignotum censes esse oltorem:
Urgebalque prece, & lacrimis, num forte tulisset
Illum? Tuque tuis humeris affere patabas.
Quæ tanta vires? Num tu asportare cadaver?
Ne dubitas: tulit hic oltor quem queris, habetque
Omniuo secum, Jesumque abscondit, & ille 30
Ipsem est. Audi, nam te vocat ille: Maria.
Jaunque quater decies revoluto præpte calum
Axe, diem nocti alternans iteraverat ortus,
Et fulgore novo, & solito formosior ibat
Aureus, & medium Sol jam pulsabat Olympum, 35
(c) Cum montem, prope Bethaniam (radicibus illa
Hærebatur) densa dederant cui nomen olivæ,
Conscendit jamjam in celum ascensus Jesus.
Non fragor hic, aut horrifico stridore rotarum
Flammingeræ & calo lapide, aeriere quadrigæ.
Nullum vult circum se ire horroremve, metumve:
Nulli hic quos viuetos ad currum duceret hostes.
(d) Ipsi sua innixus virtute (videntibus illis; Qui

- (a) Et apertis sunt oculi eorum, & cognoverunt eum: & ipse
evanuit ex oculis eorum. Lyc. 24. v. 31.
(b) Dicit ei Jesus: Mulier quid ploras? Quem queris? Illa ex-
xistimans quia horribilis esset, dicit ei: Domine, si tu susci-
pisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, ut & ego eum tollam.
Dicit ei Jesus: Maria. Joz. 20. v. 15. & 16.
(c) A monte qui vocatur Oliveti. Act. 1. v. 12.
(d) Videntibus illis elevatus est. Act. 1. v. 9. Amictus lumi-
ne, sicut vestimenta. Pl. 103. v. 2.

Qui fide adstabant comites cum Virgine Matre)
Sese magnifice sublimis in aera tollens, 45
Dulcique, ac placido circum undique lumine cinctus
Provehitur sursum. Qualis vada nota *Caystri*
Linguens; se pedentem effert, atque ardua blande
Nubila transt *Olor*, niveas neque commovet alas.
I decus, i nostrum: excelsi ad fastigia celi 50
(a) Exaltare: sede a dextris Patris Omnipotens.
Filius, atque heres voluisti tu quoque bello
vincere; viciisti. I Victor, confende, triumpha,
(b) Quaque manu meruisti etiam cape debita regna.
Ibat jam; sed enim cui postremo infinitus ille 55
(c) Tunc senlit, nunc servat adhuc vestigia saxum.
Fortunata filex! ergo tua tutu mancebant
Munera, nec geminanda olim pia farta nocebunt:
Nec celo prohiberi unquam, nec fonsice testi ; 60
Includi patiere: quasi & confusgerre velles,
Molirique viam sursum, quaque ivit, & ire
Tu quoque, & usque sequi quae fers vestigia Jesu.
Surgenti colleque eavi, monteque profundi
Demilere caput, pictoque repente tapetas 65
Explicuere, boant plausu, fremitaque resultant.
Aer ut venientem asperxit, sternitur ultro,
Alternansque vices, subitus resfluitque, fluitque
Paucibus madidas periusus odoribus alas.
Tum nubem jubet ire, thronumque effingere Regi 70
Umbriferum: præpes volat illa, & candida pennas

Ex-

- (a) Exaltare Domine in virtute tua. Ps. 20. v. ult. Sede a de-
xiris meis. Pl. 109. v. 1. & ad Hebr. 1. 13.
(b) Quis est iste Rex gloria? Dominus fortis, & potens: Do-
minus potens in prælio... Dominus virtutum ipse est Rex
gloria. Pl. 23. v. 8. & 10.
(c) Vice Bened. XIV. in festo Ascen.

(d) Expandens, varieque interlita murice, & auro,
Provocat Auroram, formosam despicit Irim,
Ardentem magni alernatur lampada Solis.
Interea pandi, totumque occurrere calum 75
(b) Obviam, & altifono Aligeri clangore tubarum
Vicorem excipere, & cantu, fidibusque canoris
Acclamare. Illum mox ut videre propinquum;
(c) Procumbunt humiles coram, Regemque fatentur
Esse suum, Regem magno clamore salutant,
Pronique in vultu omnes illum Angeli adorant.
Tum Patrum veneranda manus, sanctulique senatus
In libertatem, divino vindice, ab umbris
Infernus naper superas adductus in auras,
Immensos rumpunt plausus, & carmina cantant, 85
Quæ sceptro insignis Vates, citharaque præbat:
Vos u colorum vigiles, Custodia sancta,
Hactenus obfructas aperite, & pandite portas.
Ecce triumphalis Rex vester, millia secum
(d) Haud pridem captiva, magis captiva reducens. 90
(e) Ipse suo ascendit conspersus sanguine Victor.
(f) Sanguine qui Regem tenebrarum, & regna profunda
Debellavit, & æternas, æctasque catenas
Comminuit, vincisque viam patefecit Olympi:
Pandite jam, vestraque attollite cardine portas.
Hunc iterant illi pœna, aliosque subinde, 95

Hu-

- (a) Nubes suscepit eum. Act. 1. v. 9. Qui ponis nubem ascensum
tuum, qui ambulas super pennas ventorum. Pl. 103. v. 3.
(b) Ascendit Deus in jubilo, & Dominus in voce tubæ. Pl. 46.
(c) Profectus in calum subjectis sibi Angelis, & Potestatibus,
& virtutibus. 1. Petr. 3. v. ult. Adorent eum omnes Ange-
li ejus. Pl. 96. v. 8. & ad Hebr. 2. v. 6.
(d) Ascendens in altum captivam duxit captivitatem. Ad Eph. 4.v.8.
(e) Vestitus erat veste aperissus sanguine. Apoc. 19. vers. 13.
(f) Exiuit nos de potestate tenebrarum, & translitus in regnum
filii dilectionis sua. Ad Coloss. 1. v. 13.

Humano includi nequeunt qui carmine cantus.
 Qui Pater humani generis, nos perdidit omnes,
 Ibat Adam, attonito similis, genibusque volutus
 Vulneribus pedum inhærebat: non inde moveri,
 Non inde avelli poterat; sed flebat inhærens 100
 Osculo, & effuso crecebant gaudia fletu:
 Et quamquam meminit morbi uno, seque, fuesque,
 Et genus horrea humanum involuisse ruina;
 Audet, &c: O, inquit, felix, o culpa beata,
 Qua tam divino mærait sic vindice tolli! 105
 (a) Memi en qui feci. Quorū tu vulnera portas?
 Adsum qui merui: tua tu in me vulnera transfer.
 Sed quis ego? Pretiosa tibi tua vulnera serva:
 (b) Esse necesse tua est, tanta ut mea criminis tollant.
 Hæc ille: & longo processerat ordine pompa 110
 Augusta, & cælum jam tandem intraverat agmen:
 Illam nempe urbem sanctam, quo tendere nîl
 (c) Non vox, non oculi, non ipsa silentia possunt.

S A C E R D O S.

Tu es Sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedeck.
 Ps. 109. v. 4. Ad Hebr. 6. v. 6. & 7. v. 17.

CARMEN XXXIX.

[d] **C**onstabilita filius nostra est: confedit, habemus
 Pontificem cælo excelso, a dextrisque sedentem
 Pa-

- (a) Quid sunt plague ista in medio mannum tuarum? Zech. 13. v. 6.
 (b) Sicut in Adam omnes mortiuerū, ita & in Christo omnes
 viviscabuntur. 1. ad Cor. 15. v. 25.
 (c) Oculus non vidit, nec ovis audivit, nec in eis hominis aſen-
 di que preparavimus Deus his qui diligunt illum. 1. ad Cor. 2. v. 6.
 [J] Talem habemus Pontificem, qui confedit in dextera sedis
 magnitudinis in cælo; ad Hebr. 8. v. 1. Introivit semel in
 sancta, eterna redēptione inventa. ad Hebr. 9. v. 12.

- Patris. Discissum velum est, quo Sancta latebant
 Sanctorum, patuitque adytum: nobisque præivit,
 (a) Explicuitque viam, sedemque, locumque paravit, 5
 Qui prior intravit magnus, summuique Sacerdos.
 Restituit postlimio, qui nuper eramus
 Nativæ generis macula, penique Parentum,
 Perpetuo exilio ejeci, catoque repulsi.
 Esi est illa Deus, Divini & Patris imago;
 Submitti tamen, atque humano corpore tectus
 (b) Patre minor dici voluit, Patrique subeffe.
 Sin minus hand poterat pro nobis munere fungi.
 Pontificis, suppliceque Deum implorare precando.
 Consimilis nobis factus, tanquam nihil esset 15
 Prae quam nos: nihil erubuit (dignatio mira!)
 (c) Dicere nos Fratres, & quod plus, dicere Amicos:
 Atque ample officium, nomenque hoc implet utrumque:
 Vult adeo tanquam Sponsor, fratrumpque Sacerdos
 (d) Ante Patrem sisti, caulinque orare, palamque 20
 Pro nobis medius Patris interponier iræ.
 Sanctorum exemplar cum sit, Sanctusque perinde
 (e) Ac Deus (horresco reputans) sibi crimina nostra
 (f) Adscribi est paſſus, neque detrectavit haberet. 25
 Ut

- [a] Precurſor pro nobis introivit Jesus. ad Hebr. 6. v. ult.
 Vado parare vobis locum. Jona 14. v. 2.
 (b) Pater maior me est. Ibid. v. 28.
 [c] Non confundatur fratres eos vocare. ad Hebr. 2. v. 11.
 Vos autem dixi Amicos. Jona 15. v. 15.
 (d) Ut apparet nunc vultus Dei pro nobis. ad Hebr. 9. v. 24.
 Mediator Dei & hominum Christus Jesus. 1. ad Tim. 2. v. 5.
 Interpellat pro nobis. ad Rom. 8. v. 34; & Jer. 18. v. 20.
 (e) Quia in ipso habitat omnis plenitudo divinitatis corporali-
 ter. ad Col. 2. v. 7.
 [f] Posuit Dominus in eo iniqüitatem omnium nostrum. Ila. 53. v. 6.
 Longe & salute mea verba delictorum meorum. Ps. 21. v. 1.

Ut sua. Peccatum qui nullum noverat, ultro
Fit reus: & scelerum nostrorum pondere onus,
(a) Angitur, obruitur, consernaturque pudore.
Hinc Pater, & medium him homines urgentque premuntq.
(b) Vindictam exposcit justam Pater, ac sibi reddi
Quos defraudavit, quo crimen admisit honores, 30
Contra homines planctu moesti, gemituque precantes,
Ignoscit tandem poscent sibi: seque ventur
(c) Sponsore, obiectuntque illum, solumque relinquunt.
Quid faciat? nunquid ritus, moreisque sacrorum
Antiquos repentes, profuso sanguine adoret, 35
Agnorum Dominum? taurose, aut immolet hircos
Ante aras? Quorsum vero hac? Num mandere carnes
(d) Taurorum Dominus? Caprorum aut sanguine pasci?
(e) Insirma hac fuerant, & egena elementa, figura,
Umbra futuronum. De se, nihil illa juvabant, 40
(f) Nec poterant placuisse Deo, aut mortalibus regis
(g) Porgere opem, nostrisque malis, moribisque mederi.
Sed tamen hic opus est aliquam intercedere mortem:
Sanguine placandus Pater est. Hoc illa monebant
Quia dedit Hebrews solemnia legifer Heros. 45
Omnino huc respectabat quantacunque cedebat
Victima, & effuso tingebat sanguine cultros:

Huc

- (a) Auxiliatus est super me spiritus meus. Pl. 142. v. 4. Operauit confusio faciem meam. Pl. 68. v. 8.
- (b) Ait Dominus... Vindicabor de inimicis meis. Isa. 1. v. 24. Ubi est honor mens? Malach. 1. v. 6.
- (c) Respice in faciem Christi tui. Pl. 83. v. 10. Toreular calcam solus. Isa. 63. v. 3.
- (d) Nunquid manducabo carnes taurorum; aut sanguinem hircorum potabo. Pl. 33. v. 9.
- (e) Insirma, & egena elementa. ad Gal. 4. v. 9. Umbras habens lex futuronum bonorum. ad Hebr. 10. v. 1.
- (f) Nec placida sum tibi quia secundum legem offensuram. Ib. v. 8.
- (g) Impossibile enim est sanguine taurorum, & hircorum auferri peccata. Ibid. v. 4.

Huc etiam quod & aspergi, infundique cruore
(a) Cuncta jubeantur: neque sine sanguine tergi
Ucunque admissas maculas lex illa finebat. 50
Esto hoc. At quem sati aut succurrere lapsis
Humanis? Aut que tandem, que victima tanta,
Propitiare Deum, parque exequare valore,
Ac reparare queat Divini Patris honores?
Filius. Hoc equidem praesignificaverat olim 55
(b) Qui primus Pater Ixacidum pre se sibi carum
Unigeitum, strue lignorum alti in vertice montis
(c) Subitus composita, ipse sua jugulare tremente
Dextera, & ut iussus, Domina mactare parabat.
Iacob vero ultra gladium, mortemque subibat, 60
(d) Lignaque fert humeris, mera rursum imago futuri.
Sic nos dilexit Pater, ut qui fœtus iniret,
(e) Unigenitum dare, ac mortem tolerare juberet.
Una salus miseris erat hac, & reddere vitam
Mors sola hac poterat: demta hac, spes nulla manebat. 65
Filius interea, qui victima, qui quis Sacerdos
Idem, mire ardet Divini iussa Parentis
Exsequi, & ultra etiam ferri, pretiumque salutem
(f) Humanam exundans dare, & exsuperare medendo.
Non vult propterea facili, neque simplice fungi 70
Morte, & inhumanam magis, atrocemque præoptans;
Vult inimicorum invidiam, rabiemque furentum

Q. 2

Ex.

- (a) Omnia per in Sanguine secundum legem mandantur, & fine
Sanguinis effusione non fit remissio. ad Hebr. 9. v. 21 & 22.
- (b) Abraham pater uester exultavist ut videtur diem meum, vivit, & revivis est. Ioa. 8. v. 56.
- (c) Gen. 22. v. 9. & 10.
- (d) Tulit queque ligna holocantri, & impausit super Isae filium suum. Ibid. v. 6.
- (e) Proprio Filio suo non poparet, sed pro nobis omnibus tradidit illum. ad Rom. 8. v. 32. Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Ioa. 14. v. ult.
- (f) Copiosa apud eum redemptio. Pl. 129. v. 7.

Excipere, atque suo large exfatuare cruento:
 Carnificumque rapi manibus, truncoque cruentus
 Pendens, expirare animam, exhalarere vitam. 75
 Hoc inter Patrem divino, interque gementes
 [a] Mortales, pacis sanctum est sanguine fodus,
 [b] Extinctaque inimicitæ, prorsusque peremtæ.
 Et neque vult harum posthac meminisse: profunda,
 (c) Grataque placatum subiere obliavia Patrem.
 (d) Nosque coheredes moriens, proprioque cruento
 Filius instituit, testamentoque reliquit.
 Anteit ipse, suaque volens proludere morti,
 Quæ tradens erat nocte ipsa, antistat, & ulro
 Semet sacrificat, quo ritu, atque ordine rerum, 85
 [e] Aspiciens huc, pane Deo, vinoque litabat
 Melchisedeb, Rex idem hominum, excelsique Sacerdos.
 (f) Dicuntur hic (quod mirandum) sine matre fuisse,
 Ac sine patre: illum sic iam clarissime adumbrans,
 Qui sine matre fuit soboles altissima Patris,
 Et sine patre fuit Soboles caelissima Matris. 90
 En eur Thaviades magnus Pater ipse, minorem
 (g) Se tamen agnorit, decimisque pepererit ultro
 Mel-

-
- (a) Pacificans per Sanguinem crucis ejus five que in terris, si-
 ve que in celis sunt. ad Coloff. 1. v. 20.
- (b) Interficiens inimicitæ in semetipso. ad Ephes. 2. v. 16.
- (c) Ex peccatorum, & iniquitatuum eorum jam non recordabor
 amplius. ad Hebr. 10. v. 17.
- (d) Melioris testamenti sponfor factus est Jesus. ad Heb. 7. v.
 12. Ut justificati gratis ipsius, heredes sumus. ad Tit. 3. v. 7.
- (e) Melchisedeb Rex Salem preferens panem, & vinum, erat
 enim Sacerdos Dei altissimi. Gen. 14. v. 18.
- (f) Sive patre, sive matre, sive genealogia . . . assimilatus antem
 Filio Dei, ad Heb. 7. v. 3.
- (g) Iatuerint autem quantus sit hic, cui & decimas dedit de
 precipuis Abraham Patriarcha. Ibid. v. 4. Benedixit ei.
 Gen. 14. v. 19. Sime ulla autem contradictione quod minus
 est a meliore benedicitur, ad Heb. 7. v. 7.

Melchisedeb, illum venerans, credensque daturum,
 Se super extenta, caelestia munera dextra. 95
 Quippe agnoscetab vel tunc in imagine Christum
 Pontificem magnum, qui nunc sub imagine panis,
 Hostia digna Deo est, & sacrificatur ad aras,
 (a) Quacunque exoriens, moriensq., & utrosque recurrens
 Antiquumque, novumque alium Sol aspicit Orbes. 100
 Absunt carnifices hinc, flagitiunque, nefasque
 Omne, cruentataque manus, at victimæ proflus
 Est eadem, libanda Deo, absumentaque, quodam
 Nue etiam interitu, quodamque imitacione mortis
 Pro nobis obitæ. Nam verba ab Sanguine corpus 105
 Abiungunt, dirimuntque sono quo sunt simul una,
 Ut mortem memorent. Immo qui adstabat, eratque
 Sub panis specie praefens; ibi vivere cessat,
 Cum consumta fuit, superest neque panis imago.
 Sic mortis meminisse sua delectat Amantem, 110
 Sepque pro nobis fieri hostia; sit licet usque
 (b) Vivens, ac summus calo, æternusque Sacerdos,

S P O N S U S.

Venerunt nuptia Agni, & uxor ejus preparavit se.
 Apoc. 19. v. 7.

C A R M E N X L.

Nunc ego cœlitibus vellem inseri, & ore profari
 Non humano equidem; sed quo sublime canentes
 Aligeri, Sponsum citharis, Agnumque sequantur.
 Argumentum ingens, & incenarrabile mentem,
 Q. 3. Omnia-

-
- (a) Ab ortu enim Solis usque ad occasum . . . & in omni loco
 sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda. Malach. I. v. 11.
 (b) Semper vivens ad interpellandum pro nobis. ad Hebr. 7. v.
 25. sempiternum habet Sacerdotium. Ibid. v. 24.

Omnisque humana exsuperat, caelestia poscit. 5
 Non tamen interea tu, divinissime Sponsa,
 Despicias, aut humana aspernaberis vocis
 Munera, qui non calitum, sed frēdēa mavis.
 (a) Nofra, nequa Aligerum stirpem, lobolemque beatam;
 Sed nostram thalamo placuit tibi jungere gentem. 10
 Balbutire igitur fine me hac, patienter & audi
 Si minus apta tibi, si te non digna loquarum;
 Quando hac culpa tua est, qui nos sine limite amasti:
 Atque ea fecisti divino impulsu amore,
 Quæ nequa præceptibus quæ gens super æthra senis 15
 Tendit iter pennis queat unquam æquare canendo,
 Aut tacite rapida vi alarum æquare volando.
 Quid nos? quæ dictavit Amor [dabis id quoque Amori]
 Qualiacumque feres, quoniam nil possimus ultra:
 Vel præi, & ipse mihi quæ cantem suggerere ad aurem. 20
 Ægra erat, & morta, & moribunda jacebat Adami
 Progenies. Pater ipse manu, quo tristior esset
 Mors, mortem excivit, lethaleque vulnus ad ima
 Intulit. Extemplo illa almo spoliata decore,
 Quem Deus indiderat, quo, cælo pulchrior ibat: 25
 Viribus attenuata etiam, & caligine multa
 Circumfusa oculis, intestinoque tumultu.
 (b) Turbida, dissociata sibi, atque ignara quietis,
 Anxiaque, & mire macilenta, & squalida vultu,
 Nil nisi funus erat, nisi vidiua debita morti. 30
 Et tamen hanc sic afflictam miseratus ab alto
 Progeniem Æterni Genitus, summeque Parenti
 Par, sibi delegit Sposam, apergitque benigne:
 Et quam pertulerat magnam reparare ruinam,

Multa

- (a) Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abraha apprehendit. Ad Hebr. 2. v. 26.
 (b) Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mea. Ad Rom. 7. v. 23.

(a) Multe opus impense, & multum, ingentemq. laborem 35
 Sponto atlaturum, & moribundam & reddere vitæ,
 (b) Absumptumque instaurare, atque augeri decorum,
 Connubioque arcto voluit sibi frēdere jungi.

Fama est: id simil ac Superis innotuit; omnes
 Attitorum instai, primo obstuپuisse silentes. 40
 Mox autem plerosque genu, vultuque profunde
 Supplice adorasse, ac solivisse libenter honores
 Divinos jam tum Sponsæ, plausumque dedisse
 Immensum, quem vix cali capere atria possent.
 Dissensisse alios tamen, obsequiumque negasse 45
 Pennatos forma juvenes, fastuque superbos
 Conclamasseque ad arma, atque auditorasse maniplos
 Seditiosorum, ac bellum attentasse nefandum
 In Patris Unigenam Sponsum, Sponsamque futuram.
 Sed fama est etiam fama huic contraria: nulli
 Calicolum arcum hoc ingens patuisse, nec ulli
 Compertum dum, cum cælo misere tumultus
 Conjurata aula, profligataque phalanges.
 Et fama hæc proprior vero est, cui nescia falli
 (c) Adspicuntur enim divina oracula, faventesque. 50
 Arcanum siquidem hoc ajunt multumque diuque
 Delituisse, Dei procul alta mente reposum.
 Sed tamen ipsi illi mileram qui vulnere prolem

Q. 4

Stra.

- (a) Empti enim estis prælio magno. 1. ad Cor. 6. v. ult. Non
 corruptibilis auro vel argento redempti estis... sed præioso
 Sanguine quasi agni immaculati. 3. Pet. 1. v. 18. & 19. Sub
 arbore malo suscitavi te. Cant. 8. v. 25.
 (b) Concupisces Regem decorum tuum. Pl. 44. v. 12.
 (c) Dispensatio Sacramenti abscondit a seculis in Deo... ut
 innescat Principiatus, & Potestatibus in celestibus per Es-
 elezion multisiformis Sapientia Dei. Ad Ephes. 3. v. 9. &
 10. Mysterium, quod absconditum fuit a seculis, & genera-
 tionebus. Ad Coloss. 1. v. 26.

- (a) Straverat, obscure spes hac est magna. Parenti
Indita, cum scelus horrezens; que fecerat ipse. 60
Imprudens, flebat moerens mox funera Nata.
Ast ut tanta capi poterat vix pectore; sape
Confirmanda fuit, spesque hac iteranda salutis.
Propterea hanc uno vates concorditer ore
(b) Omnes, hanc itidem tantum spem magna sovebant 65
Portenta, & variae, varioque colore figurae.
Qua longo post intervallo deinde futura;
Non fecus ac transfacta forent, Orae canebant.
Ergo ut facta fides, vulgataque fama per orbem;
Pronubus ætherea celer est tum missus ab arce. 70
Nuntius, & mora nulla, simul delapsus ab alto
(c) Sponsus, & egressus summi de vertice cali,
Virgineo exceptus thalamo est: inibi recumbens,
Virgineoque iterum, sanctoque, & calibe nexus;
Atque infinito Spontam obligat, arctat amore. 75
(d) Subicit & levam capiti, dextraque volentem
Adstringit, nunquam solvendo poesta vinculo:
Milleque blanditas meditatur, & ingerit auri.
Quidquid in humanis dulce est, & suave, & amoris
Plenius, ingeminat, resonatque uxorius, ore. 80
Arcano inclinat Salomon quæ carmina cantu.
(e) Quam tum pulchra es amica mea & tota undique, pulchre,

Et

- (a) Inimicities ponam inter te & mulierem, & semen tuum, &
semen illius: ipsa conteret caput tuum. Gen. 3. v. 15. Hac
illumin, qui primus formatus est a Deo pater orbis terrarum...
custodivit, & eduxit illum a delicio suo. Sap. 10. v. 1. & 2.
(b) Ex incipiens a Moysi, & omnibus Prophetis interpretabatur
illis in omnibus Scripturis que de ipso erant. Luc. 24. v. 27.
Omnia in figura contingebant illis. i. ad Cor. 10. v. 11.
(c) A summo calo egressio ejus. Pli. 18. v. 7.
(d) Leva ejus sub capite meo, & dextera illius amplectabitur
me. Cant. 6. v. 3.
(e) Quam pulchra es amica mea, quam pulchra es! Cant. 4. v.

- Et speciosa! in deliciis charissima tu mi!
(a) Labor tua instar cocineæ, instar murice tintæ
Vitta: instarque ovium, nuper quæ fonte lavabant, 85
Sunt tibi candiduli, densique æquo ordine dentes.
(b) Nectar apum gratum magis, Hybleaque liquore
Mel tibi distillat labiis, lac ore redundat.
Quacumque ingredieris, tactu quos vestibus indis,
Ambrosia circum, spiras & thuris odores. 90
Nil tam suave siuū quidquam gestaverit hortus.
(c) Statura ut palma assurgis: collum eminet alte,
Territumque imitatur ebrium candore, nitore.
(d) Uno oculorum equidem, uno & ruesum crine tuorum
Non medicanda meo fixisti vulnera cordi. 95
(e) Ah! divert oculos a me jam, alioque revolve:
Namque coegerunt illi me excedere mente.
Talia voce referit, humano & more loquatus,
Sic Sponsus Sponsus blanditur: terque, quaterque
(f) Et Sponsus vocat, & rufum vocat ille Sororem. 100
Usque adeo Sponsæ est, nostrique per omnia factus
(g) Consimilis! Sic ille oculos, sic ora, manusque, Sic

1. Tota pulchra es amica mea. Ibid. v. 7. Quam pulchra es: &
quam decora charissima in deliciis. Cant. 7. v. 6.
(a) Sicut vitta cocineæ labia tua. Ibid. v. 3. Dentes tui sicut
greges torosarum, que ascenderunt de levare. Ibid. v. 2.
(b) Fasces diffyllans labia tua, mal, & lac sub lingua tua:
Codor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. Hortus con-
clusus foros mea sponsa. Cant. 4. v. 11. & 12.
(c) Statura tua assimilata est palma. Cant. 7. v. 7. Collum
tuum sicut turris eburnea. Ibid. v. 4.
(d) Vulnera si cor meum in uno oculorum tuorum, & in uno
crine cali tui. Cant. 4. v. 9.
(e) Averte oculos tuos a me, quia ipsi me avolare fecerunt.
Cant. 6. v. 4.
(f) Soror mea Sponsa. Cant. 4. v. 9. & 10. & 12.
(g) In similitudinem hominum factus, & habitus inventus ut
homo. Ad Philip. 2. v. 7.

- Sic Immortalis mortalia cuncta cunctabat
 (a) Pra se! Invisibilis potuit jam deinde videri.
 Tractarique manu, tangere & frigore, & astu, 105
 (b) Atque fatigari, stitique expolere lymphas:
 Et cibi egere, instar hostri, atque accumbere mensis:
 Moreque nostro, oculos etiam submittere somno
 Divinos. Tandem, nequid mortale deflet,
 (c) Mortuus est. Animam, Corpus divisi utrinque 110
 Falce sua Mors. At Sponsi coenubia sancta,
 Vinculaque, & nexus, & federa rumpere amoris
 (d) Haud potuit Mors ipsa quidem: mansere, perinde.
 Ac fuerant, innixa arte, Sponsaque nec ipsa ouia
 Morte ab se est dirimi passus, neque morte revelli. 115
 Nec vero aethereas iterum aescularus ad arcas,
 Intervallo aliquo Sponsam abstrahit, aut jubet ire
 (e) Post se. Majestate pari concendit, & ultra
 Culmina, stellantique ultra fastigia Olympi
 Sublimis, suffulta humeris, pennisque Cherubim, 120
 Ad Patris affidit dextram, regnatus Supremo
 Cum Sponso imperio, solioque recumbit endem,
 Regifico superinduta, ac circumdata cultu.
 Tu quoque, Sancta Sion, tibi Sponsae accinge paratus,

Tu

- (a) In terris visus est. O cum hominibus conversatus est. Bar. 3. v. ult. Quod prespexitus, O manus nostra correctaverunt de verbo vita. I. Jona. 1. v. 1.
 (b) Fatigatus... Sedebat... Da mihi bibere. Jona. 4. v. 6.
 & 7. Venit Filius hominis manducans, O bibens. Luc. 7. v. 34. Ipse vere dormiebat. Matth. 8. v. 24.
 (c) Christus mortuus est. 1. ad Cor. 15. v. 3. Emisit spiritum. Matth. 27. v. 50.
 (d) Fafciulus myrrae dilectus mens mibi, inter ubera mea com-
 morabitur. Cant. 1. v. 12.
 (e) Quia est ista, que ascendit de deserto deliciis affluit, in-
 nixa super dilectionem suum. Cant. 8. v. 5. Afflit. Regina a de-
 xris tuis in vestitu deaurato circumdata varistato. Pl. 44. v. 1.

- (a) Tu quoque Sponsa fide Sponso es: procul abjice luctus: 125
 (b) Excute jam tandem macorem, exporrigi frontem:
 Solveque captivo pendentia vincula collo.
 (c) Surge age, neu moestis te tu jam deinde tenebris
 Occule. Lux Domini super in te effusa refutis.
 Propripe te, praeferque manu, portendeqque lumen, 130
 Quod Populi, Gentesque omnes, Regesque sequuntur.
 (d) Volve, revolve tuos oculos circum undique quantus
 Undique concursus fiat, circumspice. At isti
 Venerunt omnes ultra tibi: & en tua proles
 Sunt hi, tuque Parentes, Genitrixque eris omnibus una. 135
 (e) Latare o! steriles quandam, infecundaque, & orba
 Sola domo moerens vacua; nunc jam pia Mater
 Confertam solem, Sanctorumque agmina ducens.
 Haud totidem illuni surgunt radiantis nocte
 (f) Sidera, quot video excella procedere pompa 140
 Millia Sanctorum. Qui sunt hi; qui agmina ducent,
 Bis seni numero? Pedibus talaria nocturni,
 (g) Vincuntque & nubes, zephyrosque, & fulmina cursu,

Et

- (a) Elegit Dominus Sion. Pl. 131. v. 23. Sponsabo te mihi in
 fide. Olez 2. v. 20.
 (b) Exeuteri de pulvere, conserue: sedet Jerusalem, solue vin-
 cula collis cui captiva filia Sion. Isa. 53. v. 2.
 (c) Surge illuminare Jerusalem: quia venit lumen tuum, O glo-
 ria Domini super te ora est. Et ambulabunt gentes in lumi-
 ne tuo, & reges in splendore ortus tui:
 (d) Leta in circuitu oculos tuos, O vide: omnes ihu congrega-
 ti sunt venerant tibi: filii tui, de longe venient, & filia tua
 de laete surgent. Isa. 60. v. 1. & 3. & 4.
 (e) Latare steriles... erume, O clama... quia multi filii
 deserterat magis quam ejus quia haber virum. Ad Gal. 4. v.
 47. & Isa. 54. v. 1.
 [f] Suspicie celum, O numero stellas si potes... sic erit se-
 men tuum. Gen. 15. v. 5.
 [g] Qui sunt hi, qui ut nubes volant? Isa. 6. v. 8. In omnem
 terram exiit sonus eorum, O in fines orbis terra verba co-
 rum. Pl. 18. v. 5. & ad Rom. 10. v. 18.

Et resona vineunt, superantque tonitrua voce:
Aspice dein, neque enim fas est numerare, sequentes 145
Heroas, immortali qui tempora cingunt
Lauro, quique suo alte imbutas sanguine palmas
Præcellas manibus gestant, easque arma cruenta,
Quicis laceri, augusto mortem occubuerit triumpho.
Succedunt his innumeri, quibus aurea pendens 150
Vertice, per canos dimittitur insula crines.
Hi sunt Pastores magni; virtuteque fulti
Præcedunt, dicuntque gregem, pascuntque, reguntque.
Deinde Sacerdotum sequitur chorus almus: & ipsi
Pallorom vice funguntur, partemque laboris 155
Sortiti; erudiant Populos, & mistica Sponsi
Dona ferunt, ac thura adolescent, & carmina cantant.
His intermixti incedunt qui lampada dextris
Desuper immiso fulgentem lumine monstrant,
Et sparsas circum tenebras terrentque, fugantque: 160
Ostenduntque viam ignaris, quæ ducit ad astra
Angustam, & clament alte, errantesque reducent.
Ecce autem major, majorque frequentia circum
Sanctorum! calo hos credas, non ducere vitam
Mortalem terris: adeo mortalia cuncta 165
Despiciunt, ac mente Deum, cælumque reposeunt.
Mire dilparilis vita est: spelæa ferarum,
Speluncasque habitant illi, nemorumque recessus
Sepositos magis: hi communi tramite, vitam
Urbibus in medijs deguant, portantque coronam 170
Interdum, sceptrumque manu; sed corde, perinde
[¶]Ac illi, hæc aspernantur, selesque coercent
Affidue, pariterque crucem amplexuntur, amantque:
Crux illis, quoniam Sponsi est, est sola voluptas.

En

(a) Omnia detrimentum feci, & arbitror ut cora, fieri ut Christum luciferassem. Ad Phillip. 3. v. 8.

(*) En quot eunt forma egregie, innuptæque puellæ. 175
Virgineique chor! Bellum cum carne gerendum
Suscipiunt, bello & vincunt, commixtaque palmis
Prætendent manibus, necnunquam & lilia fronti:
Et quem divinum de vertice fundit odorem
Sponitus adorantes, properant, avideque lequantur. 180
Adjungunt sefe his comites gravitate verendæ
Matronæ, que sancte olim socialia jura,
Sanctius & vidui servant divortia lecti.
Defixæ cælo cælestia pabula mente
Volvunt, & denli miserorum, inopumque corona 185
Stipata, cunctis Matres se munere præstant.
Accedunt itidem, quas cæsus, & improbus olim
Illaqueavit Amor; sed enim fregere catenas
Indignibundæ, atque infandam peccato pectore pestem
Amolita; ab sefe ipsa exegre cruentas 190
Peccati penas, longoque cupidinis æstus
[¶]Fletu extinxerunt. Mirum est quam castus adurat
Fervor! divinus quantus succederit ardor!
His vero, his tandem tu Mater es omnibus una:
Nec tu jam poteris prolem enumerare tuorum. 195
Concipe quam poteris spem magnam; spem tamen ultra
Advenient inopina tibi, insperataque surgent
Implebuntque tuum Matris nova gaudia pectus.
Namque mari & spatio immenso procul usque remotas,
Et longe orbe alio positas, ubi posse negabant 200
Mortales habitare, ubi cuncta ardore putabant,
Torrida propterea male credita, dictaque zona
Illinc

(a) Adolescentulus dilexerunt te . . . curremus in odorem unguentorum tuorum. Cant. 1. v. 2. & 3.
(b) Mulier in civitate peccatrix . . . Lacermis caput rigore pedes ejus. Luc. 7. v. 37. & 38. Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Ibid. v. 47:

- [a] Illinc omnino innumeras mirabere gentes
Accelerare gradum, concurrenre undique, & aurum
Argentum, tibi calcandum, cumulare libenter, 205
Teque unam expetere, & certatum exquirere Matrem.
Jam quicunque Dei, tuus hic quoque filius idem
Semper erit, semper tuum, cœu parvulus infans,
Lac bibet, atque tuo pendebit ab ubere semper:
Aspernans, horrensque etiam quod adultera porget 210
Ænula, clam furtum, clamque abs te abducere tentans
Natos. Quos autem meretrix hæc subdola fraude
Involveret, gremioque tuo divelleret, eisdem
(b) Exito dabit, & morti. Vellut Arca Noemi
Perfugium nobis sola es tu; cetera pontus 215
Occupat, indubiamque intentant omnia mortem.
[c] Calestis claves Regni tibi Sponitus habendas
Obtulit: obstruetaque olim, nullique patentes
Aut referre palam, aut iterum præcludere portas,
Et prohibere aditu, tibi soli est facta potestas. 220
Gaudie, sancta Sion, divina, & Sponsa, Parenque.
(d) Sponplus erit semper tecum, neque deinde relinquet,
Te negue destituet, donec labientia calo
Ibunt, & neque dum sistent vaga sidera cursum.

VIR-

- (a) Mirabitur, & dilatabitur cor tuum quando conversa fuerit
ad te multitudi maris, fortitudo gentium venerit tibi. Me
enim insula expectant, & naves maris, in principio, ut ad-
ducant filios tuos de longe: argentum eorum, & aurum eorum
cum eis nomini Dei tui. Iia. 60. v. 5. & 9.
(b) Petri 3. v. 10.
(c) Tibi dabo claves regni celorum. Matth. 16. v. 19.
(a) Ecce ego vobissem sum usque ad consummationem saeculi.
March. e. ult. v. ult.

VIRTUS EX ALTO.

Sedete in civitate, quoadusque induamini virtutem ex alto.
Lucæ 24. v. 49.

CARMEN XLI.

- P Ostquam ab olivarum extollens se monte, volucrū
Nube sedens, debellata de Morte triumphum
Victor agens, super astra redux confecdit Iesus:
Cum jam frustra oculis illum sequerentur euntem
Discipuli, opposita invidiosa nube, & ab alto 5
[a] Nuntius ulterius vetuisse stare tuendo
In cœlum; incessu tardi, invitique reversi
Ad Solymam, flebant. Cœu cum trans nubila longe
Altum Regina abiit, quos forte reliquit
Implumes nido pulli pipiuntque, gemuntque
Irrequieti, unaque alte capita exsertantes;
Qua possunt, oculis Matrem, gemitique sequuntur.
Omnibus idem animus: secreto, & paupere tecto
Inclusi, procul humanarum turbine rerum,
Quæ jam discedens dederat, promissa Magistri 15
Volverbant memores, expectabantque beata
(b) Munera: & unanimis germinabant vota, precisque:
Sancte veni, Dia Aura veni, Dia, altaque Virtus
Influe. Et interea bis quinque exegerat orbes
Lux, & tunc ibat placido nitidissima vultu
Per sudum. Ecce autem ruere omnia visa repente,
[c] Vastusque audiri fragor, Ut cum, turbine rupto, 20
Fron-

(a) Cumque intuerentur in cœlum euntem illum, ecce duo viri
affuerunt juxta illos in vestibus albis, qui & dixerunt: Viri
Galilei quid statis aspicientes in cœlum? Act. 1. v. 1.

(b) Erant perseverantes unanimiter in oratione. Ibid. v. 14.
(c) Factus est repente de calo sonus tanquam advenientis spiri-
tus vehementis, & replevis totam domum ubi erant seden-
tes. Ag. 2. v. 2.

Frontibus adversis Boreasque, Notusque protervi
Configunt, imisque ruunt radicibus ornos.
Contremuere domus sancta penetralia, totum 25
Axe suo abruptum erdas descendere cælum.
Sed majus quid erat: nam descendebat Olympo
(a) Aura potens, Amor Omnipotens, Vigor omnia complens,
Ipsa Deus; Deus ipse, Deus, Genitoque, Patrique
Compar, & amborum communis mutua ardor, 30
Majestate unus, septemplice munere dives
Spiritus. Æthero simul una vertice visus
Cum sonitu irrumperet descendere flammæ imber,
(b) Et superincubuisse: in linguis diditus aureas
Multifidusque illis supra caput adstitit ignis: 35
Lambebatque comas blanda, atque innoxia tactu
Flamma; alte tamen immicans se, imisque medullis
Infinuans, afflansque animis, membrisque vigorem
Arcanum, infolitum, divinam. Quos modo legares
Omnes terabant auræ, pavidique tremebant 40
Unius ad vocem ancillæ; jam Numino tacti
In gladios, mortemque ruunt: mortalia cuncta
Spermunt: extinctumque Duceat, atque a morte reductum
Magnifico ore tonant, regeruntque e pectori flamas
Ardentæ, ignem spirant, incendia vibrant, 45
Nec mortale sonant, Deus insider, ignis anhelat.
Annua tum Solymis aderant solemnia, & ingens
Undique vifendi studio concursus ad urbem
Sanctam diversis acciti ab sedibus orbis,
(c) Qua qua stelliferum premit, ambit & omnia cælum. 50
Illic & gens Isacidum confluxerat omnis,

Li-

- (a) Spiritus Domini replevit orbem terrarum: Sap. 1. v. 7.
(b) Et apparuerunt dispersa lingue tantum ignis, sedis
sæpta singulos eorum. Act. 2. v. 3. Spiritus Sanctus datus
elocui illis: v. 4.
(c) Ex omni natione, qua sub solo est. Act. 2. v. 5.

Litora ab extremo maris, & Jordanis utraque
Ripa, abque excelsis Libano, Hermonioque, Thaborque:
Illa & clari bello, celeresque sagitta
[a] Parbi: Orbisque olim imperio, & virtute feroce 55
Et Medi, & Perse, hi Eyro, illi Arboce superbi.
Qui Tigrim, Euphratemque bibunt, lateque patentes
Ister utrumque colunt campos, ubi barbara moles
Tollere in astra caput, calumque laceresse fronte
Ausa; peregrinus improviso intulit Orbi 60
Linguis, & lingue unanimis consortia secum
Obruit, & fecum tulit, affixaque ruina.
Et quo Thermodon, tumidusque interluit Iris:
Quos & Sangarius, rigat & quos amne Caycus:
Et quos tortilibus Maander circumit undis,
Retro etiam auscultans quos margine pacit olores.
Quique tuas tendunt felix Pamphylia silvas,
Unde iter ingrediens immensum maximus Orbis
Mons, alte incedit pretdens brachia Tauri.
Et quibus ignotus venientis ab æthere teli 70
Terror, & horrifico, saxofoque agmine grando,
Eliusque ruens torvis & nubibus imber,
Uno contenti Nilo, semperque sereno
Calo: & qui terram jam tum scindebat aratro,
Qua steterant olim viæ Carthaginis arcæ; 75
Vix jam stramineis habitata mapalia teclis.
Et quos ubere alit latè celeberrima centum
Urbibus, immitti & Rhadamanto Gnoſſia tellus.
Terrarumque Orbis domini, rerumque potentes
Romani, & Cyrenenses, piætique Sabæi, 80
Diversi linguis, habituque, & moribus omnes.
R

Et

- (a) Parbi, & Medi, Elamita, & qui habitant Mesopotamiam,
Judeam, & Capadociam, Pontum, & Asiam, Phrygiam,
& Pamphilium, Egyptum, & partes Libya, quæ est circa
Cyrenem, & advene Romani... Crete, & Arabes audiu-
mus eos lequentes nostris linguis magnitudo Dei. Ib. v. 9. &c.

Et tamen ut ceperere logui, & magno ore tonare
 Bis seni illi homines; eadem vox, & sonus idem
 Jam non idem, alias (mirum!) totidemque sonabat
 (a) Linguis, quæ variis allabebatur ad aures. 85
 Ut solet in templis quæ centum surgit ahenis
 Machina arundinibus, variaque, & dispare canna,
 Tot variare sonos, dulces tot rumpere voces,
 Quot stant, quot circum sunt spiramenta, tubique,
 Quia possit veniens prouumpere desuper aura. 90
 (b) Quisque videbatur patrio sermone loquentes
 Audire, & magna circumcincte corona,
 Attoniti auscultabant, attonitiq[ue] silebant
 Alte, & adorabant jam tum longo ordine gestes
 Omnes ad palum confixum nuper Jesum: 95
 (c) Quocum, his seni hæc, nos manducavimus ipsi,
 Et bibimus, postquam devicta morte trophaüm
 Extulit, infernis rediens redivivus ab umbris
 (d) Magni instar tonitru, vox hæc audita per omnes
 Qua fæle extremos in fines porrigit Orbis. 100
 Exin Religio, te, Spiritus alme, fovente
 Intus, & afflante ex alto, omnipotentibus auris
 Advecta invasuit, totoque increbuit Orbe.
 Teque ideo plena passim veneramus acerra,
 Teque Sacerdotes casti, populique frequentes 105
 Aflusso cantu celebramus, & ore clemus.
 Nunc quoque Sancte veni, sanctisque ardoribus Orbem
 Ulque lenefcentem, lapidolaque, & algida corda
 Ure: opus ipse tuum instaura, & tua numina firma.
 Ea

- (a) Cuperunt logui variis linguis. Act. 2. v. 3.
 (b) Audiens unusquisque lingua sua illos loquentes. Stupebant
 autem omnes, & mirabantur. Act. 2. v. 6. & 7.
 (c) Nobis, qui manducabimus, & bibimus cum illo post quam
 resurrexit a mortuis. Act. 10. v. 41.
 (d) In omnem terram exiit sonus eorum, & in fines orbis ter-
 ra verba eorum. Ps. 18. v. 6.

En contempta jact, digitoque notata protervo 110
 Religio! Descende, veni, compescet furentes,
 Insonolque aulus, tonitruique, & fulmine vindex
 (a) Ircu. Vel potius (neque enim vis perdere tu nos)
 Extore divinum, blandum jubar, extore lumen
 Vitale, & ritu roris defende, benignulque 115
 (b) Ad meliora vota, & tacitus sera pectora molli.
 Me quoque, quando adeo pius es, nil tale merentem
 Deluper irora. Quin totum concute pectus
 Ignis tuo, atque tuis imple praecordia flammis.

RELIGIO VICTRIX.

Porta, infiri non prevalebunt adversus eam. Matth. 16. v. 18.
 CARMEN XLII.

Vix orta, interitum, & tragicam subitura ruinam;
 Nec dominatura, aut unquam vulganda per Orbem
 Esse videbatur, Christus quam sanxit Jesu,
 Religio. Nova vult credi Mylleria, necdum
 Haecnus audita, & pretergredientia longe 5
 Quamlibet excelsa humanæ fastigia mentis.
 Edicit Patrem, & Genitum, & quem spirat eterque
 Tres esse; & tamen hos tres unum, ac profus eundem
 Esse Deum. Hunemet, qui Patri est par Filius, alte
 Prædicat esse Hominem factum, nulloque virili 10
 Complexu, intacta, & sancta de Virginie natum:
 Sponteque pro nobis, qua non deformior ulla,
 Aut odiosa magis voluisse occumbero morte.
 Mox autem everforem Erebū, Mortisque, triumpho

- (a) Non enim delectaris in perditionibus nostris. Tob. 3. v. 22.
 (b) Dabo vobis cor novum, & spiritum novum ponam in medio
 vestri: & auferem cor lapideum de carne vestra, & dabo
 vobis cor carneum. Ezech. 36. v. 26.